

داعش و اسلام؟!!

مؤلف:

علی باپیر

مترجم:

گروه مترجمین (ثالا)

سرشناسه	: بایپر، علی، ۱۹۶۱ - م.
عنوان قراردادی	: هملوه‌شاندنه‌وه‌ی بیروزارو ره‌فتاره په‌رگیرانه‌کالی ریکخراوی (داعش). فارسی
عنوان و نام پدیدآور	: داعش و اسلام / مولف علی بایپر؛ مترجم بهزاد مولایی.
مشخصات نشر	: سنندج: یالای رووناکی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۰ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۱۰۴-۶-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	: داعش
موضوع	: رادیکالیسم -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: تروریسم -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
مناسقه افزوده	: مولائی، بهزاد، ۱۳۶۵ - مترجم
ردیفی کنکره	: ۱۳۹۴ ۹۰۴۱۲۳هـ ب/۳ BP۲۲۳
رده بندی دیوید	: ۲۹۷/۴۸
شمیه کتابی می	: ۴۰۵۲۱۹۴

داعش و اسلام؟!

تألیف: اسد علی بایپر

ترجمه: گروه مترجمین (ثالا)

ناشر: ثالای رووناکی

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۴

تیراژ: ۲۰۰۰

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۱۰۴-۶-۷

مرکز بخش: سنندج پاساژ عزتی انتشارات آراس

تلفن: ۰۸۷-۳۳۱۲۸۳۴۱

ایمیل: arasbooks73@gmail.com

فهرست

عنوان	صفحه
مقدمه مترجم	۸
مقدمه‌ی مؤلف	۱۴

بخش اول

عوامل تندروری و راه حل آن	۲۳
۱. عوامل تندروری و خشونت	۲۳
۲. راه حل علاج آن تندروری و خشونت	۲۷

بخش دوم

معرفی داعش و بررسی نظرات و دیدگاه‌ها و عملکردشان	۴۱
۱. چشم‌انداز تاریخ	۳۹
۲. دیدگاه ما نسبت به تشکیلات دولت اسلام	۴۳
۳. آیا این جریان طبق تعریف تروریسم در دایره‌ی گروه‌های تروریستی قرار می‌گیرد؟ و داعش یکی از مصادیق آن است؟	۵۲

بخش سوم

به بردگی گرفتن انسان‌ها در عصر حاضر گناه است و مخالف شریعت اسلامی می‌باشد	۷۲
۱. گذری بر تاریخ برده‌داری	۷۲
۲. اسلام با نظام برده‌داری چگونه تعامل می‌کند	۷۴
۳. آیا در این زمان و در عصر کنونی جایز است که انسان‌ها را به بردگی و کنیزی گرفت؟	۸۰
نتیجه	۹۴

بخش چهارم

هر گونه ظلم و تعرض مسلمانان نسبت به شهروندان غیر مسلمان، گناه بزرگی است..... ۱۲۱

۱

۱. اساس رفتار حکومت اسلامی با شهروندان غیر مسلمان

مدنی، نیک رفتاری، تعاون و همکاری است..... ۱۱۳

۲. دلیل جنگ با غیر مسلمانان، ظلم و تعدی آنان است؛ نه کفر و غیر مسلمان

بودنشان..... ۱۱۴

۳. حکم دین با بهره‌ای اسیران جنگی غیر مسلمان، نه برده کردن است نه کشتن؛

بلکه آزاد نمودن آنان است بدون عوض یا در مقابل چیزی!..... ۱۱۸

۴. امروزه ناچار نمرین شهروندان غیر مسلمان مدنی به دادن سرانه و جزیه یا

ترک وطنشان، گناه و سزاوار بوده، و تعرض بر مال و داراییشان حرام

است..... ۱۲۷

۵. حکومت سیاسی در اسلام، باید ماهی آب مشر و سعادت همه‌ی جامعه باشد

و برای آنان رحمت و نعمت بیافریند؛ نه عذاب و سزاوار است!..... ۱۲۸

بخش پنجم

دفاع هر ملتی از جامعه و وطن خویش، یک واجب شرعی است ۱۳۷

بخش ششم

هر فرد مسلمانی که در دفاع از دین، جان، ملت و وطن داشته

شود، شهید است..... ۱۴۷

۱. واژه‌ی «شهید» از چه ریشه‌ای گرفته شده و به چه معناست؟..... ۱۴۸

۲. بالاترین مرتبه شهادت شامل فردی است که در راه رضای خدا و اعتلای نام

الله کشته می‌شود..... ۱۵۴

۳. هر فرد مؤمنی که در دفاع از ملت، وطن، جان و زندگیش کشته شود، شهید است..... ۱۵۷
۴. هر پیشمرگ کردستانی که در مبارزه‌ی با هجوم دشمنان ملت و وطنش کشته شود به شرطی که مسلمان باشد، شهید است..... ۱۶۰

بخش هفتم

روش استبانه در انجام جهاد نباید موجب بیزاری و تنفر ما از اصل

- جهاد شود..... ۱۶۷
۱. مفهوم جهاد در اسلام..... ۱۶۹
۲. افراط و تفریط و اشتباه در قضیه‌ی جهاد..... ۱۷۲
۳. جایگاه جهاد و تناسل در اسلام و پاداش مجاهدان..... ۱۷۴
۴. هدف از جنگ و جهاد در اسلام..... ۱۷۶
۵. حکم جهاد و قتال و اقسام آن..... ۱۸۳
۶. جهاد و قتال وسیله است؛ نه مقصد..... ۱۹۰
۷. اخلاق جنگ و جهاد..... ۲۰۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقامه مترجم

الحمد لله و الصلاة و السلام على رحمة للعالمين محمد
المد ظفیر و علی آله و اصحابه و احبابه الی یوم الدین.

﴿قَبِّلْنَا رَحْمَةً مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ قَطًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ
لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ
فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ﴾^۱

بررسی و کاوش در معنی و پدیده‌ای احتیاج به گذر زمان و دقت
و ژرف اندیشی در آن دارد، و زود قضاوت کردن یا دیر اعلام موضع
نمودن نسبت به جریان‌ها و پدیده‌ها منتهی به سبب کج اندیشی و
ایجاد آشوب و سوء استفاده‌ی دشمنان می‌گردد. در ایام گذشته و پس
از فروپاشی خلافت‌های اسلامی، جهان اسلام دچار مشکلات، آشوب
و نیرنگ‌های متعددی از داخل و خارج شده است و مسلم به این
حقیقت انکارناپذیر که در قرآن به صراحت بیان شده است مبنی بر این
آیه‌ی کریمه: ﴿وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ

ملتهم». دشمنان حقیقی اسلام هیچ گاه از نیرنگ و طرح‌های آشوب‌ساز برای جهان اسلام دست نکشیده‌اند و با ایجاد تفرقه و تبعیت از قانون «فَرَقُ تَسَد» به معنای تفرقه بیانداز و حکومت کن، به انواع طرح‌های سیاسی فریبکارانه دامن زده‌اند و از ضعف و نبود اتحاد مسلمین، جهت اجرای طرح‌های دراز مدت و کوتاه مدت خود کمال استفاده را برده‌اند؛ اما این دشمنان نادان و جاهل به قرآن نمی‌دانند که: «يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نَوْرَ اللَّهِ بِأَفْوَهِهُمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ»^۱ و می‌خواهند نور خدا را با سخنان خویش خاموش کنند، ولی خواهند نمود نمی‌گذارد، تا نور خود را کامل کند، هر چند کافران را خوش بیاورد.

و به قول ضرب‌المثل و شعر فارسی:

چراغی را که آید زرد برف‌سروزد

هر آن کس پف کند ریشش بس‌سروزد

گاهی اوقات دوستداران دین و مخلصان راه خدا، خواسته دنبال کسانی می‌روند که ظاهری از مشروعیت را برای اعمال و عادات و عیوایش طراحی نموده اما خواسته یا ناخواسته پیرو پروژه‌های دشمنان در اسلام‌اند و این مخلصان، راه را غلط رفته و راه را از چاه باز نمی‌شناسند و این است آفت بزرگ جهان اسلام در عصر حاضر!

اگر ما قصد مبارزه با دشمن را داریم باید بدانیم که آن‌ها در پی چه طرحی هستند تا خدای نا کرده در اقدامات خویش ناخواسته با آن‌ها هم‌مسیر نشویم.

امروزه گروه‌هایی تندرو و افراطی تحت عناوین اسلامی در جهان اسلام و سطح بین‌الملل گرم‌ترین بحث‌های جهانی و اسلامی را به خود جلب کرده و تحلیل‌های گوناگونی بر میز گفتگوی رسانه‌ها و نحال گرا سیاسی و نظامی در موردشان می‌شود؛ اسلام‌گرایان منطقه در آغاز با انتیای زیادی با این پدیده تعامل کردند، از سویی تحت فشار بودن عرب‌های سنی در عراق و از سویی دیگر برخوردی‌های سلیقه‌ای برخی از مسئولان عالی رتبه‌ی شیعه مذهب در عراق نوعی وجاهت و توجیه برای این گروه درست کرده بود که گویی این‌ها از حق خود دفاع می‌کنند؛ همان‌طور که در آغاز بیان شد در گذر زمان بسیاری از ابهامات، برطرف و چهره‌ی واقعی خلی‌ها نمایان گردید و این حوادث سبب شد، دیگر اسلام‌گرایان واتمی در اتاق سکوت را باز کرده و حقایقی را بیان نمایند، کتاب خاص یکی از این گفت و گوه‌ای مستند و علمی است که به زبانی ساده و دقیق شجاعت را جواب داده و موضع صریح اسلام‌گرایان را با نقدی منصفانه مورد اعمال این گروه بیان می‌کند. کتاب حاضر مجموعه‌ی هفت مقاله شیخ علی باپیر است که ایشان آن‌ها را در صفحه‌ی شخصی خود در فیس‌بوک منتشر نموده و با تأثیری نافذ، خواننده‌های زیادی را به خود جلب

کرده است و بنده هم بر آن شدم که این مقاله‌ها را ترجمه و چاپ
 نمایم و از مولف محترم کسب اجازه نمودم و ایشان بیان کردند که
 همین مقالات به زبان عربی و کردی هم به زودی به صورت کتاب
 چاپ خواهد شد و هم چنین بنده را مطلع نمودند که در حال تألیف
 کتاب دیگری نیز در زمینه‌ی تندروی در اسلام هستند و اظهار داشتند
 که دفع از اسلام در مقابل تهاجمات به هر شیوه‌ای برایمان ممکن شد
 و اجبی است شایسته‌ی با نگاهی به عملکرد این گروه در عراق و سوریه
 و جدیداً در آفریقا و روسیه‌ای کردن اقداماتشان تحت عنوان ارهاب -
 اما این اقدامات و رسانه‌های که آن‌ها جز تشجیع مخالفان‌شان و
 تهاجمات دشمنان اسلام رستلزن، بر دین عقیده و باور مسلمانان خام و
 ناپخته هیچ ارمغان دیگری برای آن نداشته - بر آن شدم با صلابت و
 انرژی بیشتری اقدام به چاپ این کتاب نمایم تا باشد سبب آگاهی
 غافلان و شبه‌زدایی جوانان و بازنگری دشمنان و آگاهی دقیق از این
 گروه‌ها گردد و امید است افقی تازه در دیدگاه مسلمانان ایجاد نماید
 تا با نشر این کتاب پیغام دوستی به جهان و مسلمانان باشیم و به همگان
 بگوییم که اسلام موافق افراط و تفریط نیست و حکم الهی به معنی
 رحمت و مهربانی و شفقت برای بشریت است نه نماد خشونت و تیر و
 و آدم‌سوزی، چه رسد به مسلمان‌کشی!! اسلام دین حمایت از
 مظلومین و مستضعفین است نه ظلم بیشتر به ستم دیدگانی مانند ملت
 کرد.

و رسول خدا ﷺ فرمود: «لیس برحمة احدکم صاحبه و لكنها

رحمة العامه». ^۱ و نسبت به مسلمانان حسن ظن داشته باشند و اندک اختلاف فکری و مذهبی دیگران را سبب تکفیر نکنند و سعی نمایند دین را توسعه دهند نه اینکه در محدودیت بیشتری قرار دهند. امروز جامعه‌ی ما در حال گرفتاری به جهل و دوری از دین است. آیا عملکرد این افراد کمکی به حل مشکل ما می‌کند یا کار را بر ما دشوارتری گرداند؟

امید است نژادپرستان گرامی با دقت و انصاف کتاب را خوانده و بنده را از نقطه نظرات غلط و پیش بهره‌مند سازند تا راه را به سویمان هموار گردانند و امت اسلامی به همان امت واحده تبدیل گردد که مورد رضایت خداوند متعال است.

خدایا چنان کن سرانجام کار
تو خشنود باشی و ما رستگار

مقدمه‌ی مؤلف

خداوند حکیم که دارای زیباترین نام‌ها و بهترین صفات است، هستی را به بهترین شیوه و مناسب‌ترین شکل آفریده است، به گونه‌ای که در هر کائنات و در هر کدام از موجودات هیچ گونه کژی و ناهمگونی و کاستی وجود ندارد.

﴿الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِن تَفَوتٍ فَإِذْ يَآرْجِي السَّمَاءَ رَءْيَاكَ لَٰكِن مِّن قُطُوبٍ﴾^۱ همان که هفت آسمان را طبقه طبقه بیافرید، در آفرینش آن (خدای) بخشایشگر هیچ گونه اختلاف (تفاوتی) نمی‌بینی بازنگر آیا خلل (نقصانی) می‌بینی. مهم‌ترین بخش این آفرینش کامل و بدون کاستی «توازن» و «تعادل» آفریده‌هاست.

﴿وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ﴾^۲ و آسمان را برافراشت و ترازو را گذاشت.

این آیه بدان معنی است که در میان آفریده‌هایش ترازو نهاده است

۱. ملک/۳.

۲. رحمن/۷.

یا آفریده‌هایش را با توازن و تعادل آفریده است. واضح است که دلیل متوازن و متعادل بودن آفریده‌ها، علم و قدرت و حکمت و مهربانی بی حد و حصر خداوند است و همان گونه که آفریده‌های خداوند که محصول صفات مطلق و نامحدود بوده و متعادل و بدون کژری و کاستی هستند سخنان وی نیز راست و استوار و بدون نقص است.

﴿قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا﴾^۱ بنابر آن را کسی نازل ساخته است که راز نهان‌ها را در آسمانها و زمین می‌داند و هم اوست که همواره آمرزنده مهربان است.

﴿وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عِدًّا وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾^۲ و سخن پروردگار راست و راستی و داد سرانجام گرفته است و هیچ تغییردهنده‌ای برای کلمات او نیست و او شنوای داناست.

به همین دلیل اگر مسلمانان به طور صحیح و کامل اسلام را فهمیده و با دقت به آن پایبند باشند و از آن منحرف نشوند، بدون شک هم از لحاظ فردی و هم در سطح جامعه دارای شخصیتی متوازن خواهند شد و تعادل و میانه‌روی مهم‌ترین صفت دینداری و دنیاداری درست

۱. فرقان/۶.

۲. انعام/۱۱۵.

می‌باشد. همان گونه که اصحاب گرامی پیامبر ﷺ به طور کلی این گونه بودند، به خصوص سابقین اول از مهاجرین و انصار ﷺ به همین دلیل خداوند متعال مژده‌ی رضایت و بهشت خود را به ایشان و پیروان خوب آنان داده است.

﴿وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ الْأُولُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾^۱ و پیشگامان نخستین از مهاجران و انصار و کسانی که با نیکوکاری از آنان پیروی کردند خداوند ایشان را خشنود و آنان - نیز - از او خشنودند و برای آنان باغهایی آماده کرده که از زیر - درختان - آن نهرها روان است، همیشه در آن جاودانه اند. نیز است همان کامیابی بزرگ.

پیامبر اسلام ﷺ نیز سه قرن ابتدای امت خویش را بهترین افراد و امتش دانسته و فرموده است: «خَيْرُ النَّاسِ ثَلَاثُ أُمَمٍ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ»^۲ بهترین مردمان، مردمان درن من هستند، سپس کسانی که پس از ایشان می‌آیند و سپس کسانی که پس از ایشان می‌آیند.

۱. توبه/ ۱۰۰.

۲. أخرجه أحمد به رقم ۴۱۳۰ و البخاری به رقم ۲۵۰۹ و مسلم به رقم ۲۵۳۳ و

الترمذی به رقم ۳۸۵۹ و قال: حسنٌ صحيحٌ و ابن ماجه به رقم ۲۳۶۲.

عبداللہ بن مسعود رضی اللہ عنہ نیز درباره‌ی یاران پیامبر صلی اللہ علیہ وسلم فرموده است: «من کان منکم متأسياً فلیتأس بأصحاب محمد صلی اللہ علیہ وسلم فإنہم ابرّ هذه الأمة قلوباً و أعمقها علماً و أقلها تکلفاً و أقومها هدیاً و احسنها حالاً قوم اختارهم الله لصحبة نبيه و اقامة دینہ فاعرفوا لهم فضلہم و اتبعوہم فی آثارہم فانہم کانوا علی الہدی مستقیم»^۱.
 ہندو از شما کہ می‌خواہد الگو و سرمشق بیابد، اصحاب محمد صلی اللہ علیہ وسلم را الگو و خریش قرار دہد، چرا کہ پاک‌دل‌ترین این امت‌اند، کم‌تکلف‌ترین، سقیم‌ترین علم، راست‌ترین راہ و بہترین حال را دارند، گروہی ہستند کہ خوانند ایشان را برای ہم صحبتی پیامبرش و برپا نمودن دینش انتہاب کردہ است، پس فضایل و مقامشان را در نظر داشتہ باشید و در اعمال و کردارشان از ایشان پیروی کنید چرا کہ ایشان بر ہدایتی مستقیم و درست بودند.

ہم چنین از این لحاظ کہ امروزہ، چندین گرہ تندرو و افراطی در میان مسلمانان بہ وجود آمدہ‌اند کہ با افکار و رفتار افراطی خویش «بہ نمونہ‌ای عینی» برای افراد ناآگاہ بہ اسلام و نازیبا جلوه دادہ اند. ایجاد تنفر و انزجار نسبت بہ سیمای درخشان و زیبای اسلام و مسلمانان! تبدیل شدہ‌اند و همان‌گونہ کہ گفتہ شد، برجستہ‌ترین نشانہ‌ی اسلام و مسلمانان اعتدال و میانہ‌روی است.

۱. جامع بیان العلم و فضلہ، ج ۲، ص ۱۳۴.

به همین دلیل پس از مشورت و استخاره، خود را در برابر اسلام و مسلمانان موظف دانستم که دست به قلم برده و در پرتو قرآن و سنت مطهر و با بهره گرفتن از سخنان و نظرات و آثار عالمان و سلف صالح، درباره‌ی افراط و تندروی چند مطلب بنویسم؛ که دارای سه بخش زیر می‌باشد:

بخش اول) رد نمودن افکار و رفتارهای افراطی گروه داعش (کتاب حاضر).

بخش دوم) انحراف و خطای افراط‌گرایان، باعث ایجاد شک و گمان نسبت به اسلام نشود.

بخش سوم) افراط، دلائل، آثار و چاره‌ی آن.

لازم به ذکر است که بخش‌های فوق شامل بیست و دو فصل می‌باشد که هر کدام از آن‌ها را به صورت جداگانه در صفحه‌ی شخصی خود در فیس‌بوک به نشانی (www.facebook.com/alibapir) قرار داده‌ام تا زودتر و آسان‌تر به دست خوانندگان عزیز برسد و پس از آن هر سه بخش را با هم در کتابی به نام «ردی بر تفکر افراطی» چاپ نمایم نمود. همزمان با چاپ کتاب به زبان کردی، به زبان عربی نیز، ابتدا در صفحه‌ی شخصی و سپس در کتابی به نام «نقض فکرة التطرف» چاپ خواهد شد. به همین دلیل از «یاسین حسن محمد» قدردانی نموده و از خداوند برایش طلب خیر می‌کنم که ترجمه‌ی کتاب را به زبان عربی

به عهده گرفتند. هم‌چنین از برادرانی که دلسوزانه تایپ و ویرایش این مباحث را انجام دادند صمیمانه تشکر می‌کنم.

از خداوند متعال نیز خواستارم که مسلمانان را هدایت کرده و به اسلام ناب، قرآن و سنت مطهر آشنا سازد و در سایه‌ی فهم و تربیت بهتر، بادی افراط و تندروی را از ایشان دور نماید و یک بار دیگر خود را اسلام در دنیا نورافشانی کند، که سرچشمه‌ی رحمت و آرامش و سعادت برای تمام جهانیان است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چند روز پیش در شبکه «رووداد» طی گفتگویی که در دو برنامه انجام شد درباره‌ی خشونت و «العنف و الترف» در جهان اسلام سخن گفتم. بنابراین لازم دانستم مجموعه‌ای نوشتاری در چند قسمت در همان مورد تهیه کنم.

برای تبیین بیشتر هر آنچه در دست نشد در آن برنامه بگویم و هر آنچه به سبب عجله‌ی مجری شبکه سبب ناتمام ماندن سخنان بنده شد، بنا را بر آن نهادیم کتابی در چند بخش به پدید برسانیم که مجموعاً در هفت بخش و به شرح زیر می‌باشد:

۱. عوامل تندروی و راه حل های آن
۲. معرفی داعش و بررسی نظرات و دیدگاه ها و عوامل کشته شدن
۳. به بردگی گرفتن انسان ها در عصر حاضر گناه است و مخالف شریعت اسلامی می باشد
۴. هر گونه ظلم و تعرض مسلمانان نسبت به شهروندان غیر مسلمان، گناه بزرگی است.

۵. دفاع هر ملتی از جامعه و وطن خویش، یک واجب شرعی است.
۶. هر فرد مسلمانی که در دفاع از دین، جان، ملت و وطنش کشته شود، شهید است.
۷. روش اشتباه در انجام جهاد نباید موجب بیزاری و تنفر ما از اصل جهاد شود.

www.ketab.ir